

Primorski List

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

Izhaja vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo. Neprankovana pisma se ne sprejemajo.
Cena za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krona. Za manj premožne 4 krona za celo leto.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
IVAN BAJT.
Tisk. »Narodna tiskarna« v Gorici.

Naročnino in oznanila sprejema upravnštvo v Gorici, Se-
mejska ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski
ulici, Namski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 10 vin.
Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Shod v Vrtojbi.

Vže pred 14. dnevi je dr. Tuma pisal Maražu v Dol. Vrtojbi, da bi imel rad shod — a ker je krčmar v „Gradu“ odpovedal, sprejel ga je v svoje okrilje Maraž ter preskrbel dr. Tumi prostor. Shod je bil napovedan še-le dan poprej ter se vršil v nedeljo 19. t. m. ob 4 1/2 popoldne. Zbralo se je iz radovednosti precej občinstva, prišlo je poleg Dol. Vrtojbencev tudi več iz Gor. Vrtojbe, nekaj iz Št. Petra in iz Bilj. Na shodu je bil navzoč tudi domači veleč. g. vikar Ed. Strekelj (*), g. kaplan Jožef Ličan in gosp. kurat Ivan Rojce. Opazili smo tudi nekatere gg. učitelje iz okolice in nekaj gostov iz Gorice.

Shod otvori sklicatelj dr. Tuma, predstavi vladnega komisarja ter predlaga predsednikom shoda g. Locatellija, kateri je bil enoglasno izvoljen. Predsednik da besedo dr. Tumi. Govoril je o osnovi konstitucionalne države ter o stanju naše avstrijske politike: bije se boj mej Nemci in Slovani. Poročal je dalje o političnem položaju gorisške dežele: faktični gospodarji v deželi so Italijani. Opomogli bi se lahko Slovenci, ko bi imeli več poslancev, zato je treba trgovce podpirati in množiti, da si ti priborijo več poslancev.

Zavzeli smo se, ko je dr. Tuma izjavil, da morda v celem okraju ni najti pravega, spretnega trgovca, češ, kakor „poeta nascitur“, tako se tudi trgovec še le rodi. (Kaj so vsi drugi trgovci kra-

*) Zadnja »Soča« pravi o gosp. vikarju Strekelju, »da ga je povabil sam g. dr. Tuma, da zna ločiti vero od politike, da ne zlorablja cerkve in leče za druge namene, da je pravi duhovnik, in da se je dostojno udeležil shoda, ne kakor drugi duhovniki«. Ali se je smejal gosp. vikar Strekelj tem besedam? Le potolažite se gospodje okoli »Soče«! G. vikar Strekelj vas ravno tako obsoja, kakor drugi duhovniki! Pozna vas dobro in obžaluje, da hodite delat sramoto Vrtojbi z liberalnimi zmotami. Na nje ovo povabilo sta se shoda udeležila g. kaplan Ličan in gosp. kurat Rojce.

Črtice iz življenja našega presvetl. cesarja Franca Jožefa I.

(O priliki Njegove 70-letnice).

I.

Presvetli cesar se je vedno težko odločil, ko so mu predložili katero smrtno obsodbo, da jo podpiše. Pripoveduje se, da je visoki vladar nekega dne dolgo, dolgo se pomišljal, ko mu je bilo podpisati neko smrtno obsodbo. Komaj je zvršil prvo črto svojega podpisa, kar kane svitla solza iz cesarjevega očesa na papir in premagan od žalosti poda presvetli vladar dokument v roke svojemu tajniku rekoč: „Solze vsako krivdo zbrisajo! Te obsodbe ne morem podpisati. Tu pogledajte, moje ime je od solze zbrisano, pisava nima nobene moči. Te-mu obsojencu darujem življenje!“

II.

Kmalu, ko je cesar nastopil vladanje, je nekoč hotel obiskati bolnišnico za kolerozne. Na poti je imel spremeljevalca, ki je bil oče mnogoštevilnih otrok. Cesar je tega gospoda skušal pregovoriti, da ne bi šel v bolnišnico, da bi ne dobil nalezljive bolezni, in bi ne morebiti smrt ugrabila otrokom potrebnega očeta. Gospod je pa začel ugovarjati, kako da on, cesar, oče toliko milijonov, se ne boji niti kužne bolezni, niti smrti! A

marji? Op. stav.) Govornik je prešel na to na zadruge ter je izrekel načelo, da se zadruga nima baviti z razpečevanjem pridelkov, da se ne dela konkurence trgovcem. (Kaj pa dr. Tumova „čevljarska zadruga?“) Ni mu dišalo sodelovanje duhovnikov pri raznih zadružnih napravah. — Tu so se slišali iz občinstva klici: „Čast duhovniku, ki se žrtvuje!“ — Dregnil je na lahno govornik v krojaško zadrugo, češ, da bi morali v njej biti sami krojači!

Nadaljna točka govora je bila Vipavska železnica. Da se je železnica zavlekla — meni dr. Tuma — ni krivda ne njegova, ne kakega drugega poslanca, ampak krivda države. Skozi Vrtojbo in Bilje pa ne teče železnica po njegovem prizadevanju, ker se je potegoval za Ajdovščino. (Lep poklon Vrtojbencem!) — Govor je zaključil z pravico o pobiranju užitnine. Do sedaj je zasebnik imel stvar v zakupu. Sedaj hoče stvar dežela prevzeti. Dr. Tuma temu ni nasproten, a zahteva poprej natančni račun, ali se izplača ta način ali ne. (V vseh deželah se je do sedaj izplačal, čemu odlaganje.) On sam pa je za krčmarske zadruge.

Težko so ljudje poslušali ta 2 uri dolgi in zato precej dolgočasni govor. Mej prostim ljudstvom se ni kazalo posebnega zanimanja. Mnogo smo jih videli odhajati, češ: „Jaz sem šuf!“ Drugi so kar tam v ozadju svoje pogovore imeli. Več kmetov smo slišali odhajaje mrmrati: „ni nič za nas, govorile za bogategarje in oštirje!“ — Po dr. Tumovem govoru je prošil za par besedi Št. Peterski kaplan Josip Ličan. Zavrnil je trditve, da se zadruga postavlja trgovcem v konkurenco. Snujejo se le proti izkoriščanju od stani velikega židovskega kapitala, proti kateremu se morata zadruga in trgovec skupno boriti. „Gospodarska Zveza“ v Ljubljani ima zato v svojem okrilju ne le zadruge, ampak tudi trgovce! Zadruga je tudi nekaj regulator cen in preprečuje nevarne spe-

cesar odvrne: „Jaz sem deželni oče za zdrave in bolne; spodobi se torej, da obiščem tudi bolnike. Ako bi Vaši otroci bili v bolnišnici, bi je Vi gotovo tudi obiskali.“

III.

O priliki, ko je cesar bival v Lombardiji l. 1856, se pripoveduje sledeči dogodek: Zaradi žalostnih homatij l. 1848-49 je nek major c. k. mornarice, imenovan Tura, zgubil svojo penzijo z gld. 800 — in živel v veliki, a neznani revščini. Naposled je imel ta major priliko nekega dne, da je cesarju vročil neko prošnjo, katero je vladar prijazno sprejel. Prečitavši prošnjo namigne cesar majorju, da naj pride k njemu v avdienco, naslednjega dne. A major omeni, da ne upa, ali ga pripusté k avdijenci, ali ne. „No, dobro,“ nadaljuje cesar in si sleče eno rokavico, „to rokavico uzemite in mi jo jutri v moje stanovanje prinesite. To Vam bodi za znanenje in s tem dospete celo v moj kabinet!“ Druzega dne se prikaže vojaški dostojanstvenik s cesarjevo rokavico in takoj so ga k cesarju pripustili.

IV.

Dne 8. grudnia 1858 je bilo, ko je nek duhovnik v „Praterju“ na Dunaju nesel nekemu bolniku Najsvetejši sakrament. Ona cesta je vedno zelo oživljena,

kulacije od strani židov. S tem, da za druga kmetu pomaga, je pomagano tudi trgovcu. Kjer je večje blagostanje mej kmetiskim ljudstvom, tam so tudi večje trgovine.

H koncu je izrekel še te besede: „Shod je „Soča“ napovedala kot shod liberalne stranke, na shodu je bil glavni govornik dr. Tuma, vodja liberalne stranke — tiste stranke, ki v svojih glasilih v „Soci“ in „Primorcu“ (Klici: Živio „Soča“! — Še več pa: — Živio „Primorski list“, „Gregorčič“!) udarja ostudno poduhevščini in proti veri (Klic: Proti verine!) Prosim, povečevala je krivoverca Husa (Klic: „Živio Hus“). — G. kurat Rojce: „Sram vas bodi, da se za krivoverca navdušujete!“, povečevala odpadnika Smetano, grdi lacerke kot trinoško, nazadnjaško! (Nemir).

Da bi se torej nas vseh skupaj tukaj navzočih ne smatralo za liberalce, in da se ne bo ta shod proglasal kot shod liberalcev, pozivljam navzoče, da se izrečejo za krščansko narodno stranko, ter, da se hočejo pod njeno zastavo boriti za krščansko idejo!“ — Nato je ogromna večina zborovalcev navdušeno zaklicala: „Živio!“ „Živio krščanska ideja!“ „Živio „Primorski List“!“ — To je bila edina resolucija na dr. Tumovem shodu, sprejeta z nepopisnim odobravanjem zrelh, razsodnih mož. Čast Vrtojbencem, katere diči taka katoliška zavest! Do drugih resolucij ni prišlo vsled razgrajanja peščice golobradih nahujskanih mladencev. Pred shodom zbrala sta namreč Maražev sin in mešetar svojo „bando“, plačala jim piti, da so se tako sramotno obnašali.

Shod je vladni komisar zaključil.

Zanimiv je odine v po sklepu shoda. Dr. Tuma se je pritoževal, da bi se ga moralo poprej vprašati, kako stališče zavzema on v tem boju, a se mu je odgovorilo, da je to dovolj jasno iz javnih njegovih glasil. Slišali smo tudi, da je se g.

bila je tudi takrat in ko so nekteri se spoštljivo odkrili, se jih je mnogo nevoljno v stran umikalo, brez pozdrava. A ne! Nek dvorni voz se vstavi in iz njega ne stopi nihče drug nego — sam cesar. Vladar se odkrije, poklekne brez obotavljanja in prejme mašnikov blagoslov. Veliko ljudstva se je pridružilo in molilo Boga na kolenih — a v sredi njih — presvetli cesar — zares vredni naslednik Rudolfa Habsburškega.

V.

L. 1869 je cesar prihajal z daljnega potovanja po morji zopet v Trst. Radi nepredvidnega in drznega kretanja se je nekemu mornarju ponesrečilo, da je revež cepnil v morje. A plaval je brž zopet k ladji in se po stopnicah vspel na ladjo. Cesar Franc Jožef se je skrbno zanimal za mornarja ter prašal, ali se je kaj prehladil, ker je bil ves premočen. „A, to ni nič, Velicanstvo“, odvrne mornar. „Mi mornarji se za take malenkosti niti ne zmenimo“. Toda vsmiljeni vladar se ni dal prej pomiriti, dokler ni svojeročno ognil mornarja s svojim drago cesnim cesarskim plaščem, da bi se mož ne prehladil.

VI.

Na dvorni ples na Dunaju bil je tudi nek poročnik od voznitstva (Fuhrwesen) povabljen. Mladi, a skromni častnik

kurat iz Bilj proti dr. Tumi izrazil: „Ko nas duhovnike rabite v svoje namene, nas vabite, ko ste dosegli, kar ste hoteli, pa z nami pometate! Brez hvale rečem, če se kdo žrtvuje, se duhovnik, če kdo dela za ljudstvo, dela gotovo tudi duhovnik.“

Kolovodja liberalne „bände“ je klical: „Jaz sem tudi — katoličan, hodim k velikonočni spovedi!“ Drugi so mirili: „Kaj se če, eni tako, drugi drugače!“ „Resnica je le ena“ povdarjal je tam navzoč duhovnik. „Da, pa verske rešnice se spreminjajo“, drznili se je vprico ljudstva trditi zapisnikar shoda. Ko je bil pozvan, naj pove le eno, katera se je spremenila, ni vedel nobene in ljudstvo se mu je smejalo.

Nekdo je še dejal Tumi, kate-rega so obdajali le nekateri fantalini: „G. doktor! Dajte jim po 2 krajcarja za tobak! Saj vidite, da so vsi možje Vam nasprotni“. Tako je končal Tumov shod, ne katerem se ni hotelo od nasprotne strani pokazati ljudstvu barve, da bi mu postal le — vaba za liberalno stranko.

Videli smo v gruclah odhajajoče može, ki so izražali svojo nevoljo nad predznimi fantalini ter dejali: „Naša vera ima le štiri evangelije, ti pa bi nam radi vsilili še svoj peti evangelij“. Nekateri zapeljani fantje so dan po shodu govorili: „Ni bilo prav, kar smo včeraj delali, sramujemo se, da smo se tako obnašali — a včeraj smo pili na račun Maražov in Tumov!“

Toliko o tem shodu, na katerem se je pokazalo, da so v Vrtojbi slaba tla za liberalno oblogo, da ostane Gor. in Dol. Vrtojba na strani krščansko narodne stranke! Živela Dol. in Gor. Vrtojba!

Politični pregled.

Razpor med Rumunijo in Bolgarijo. Kakor znano deluje v Bolgariji „macedonska zveza“ na to, da bi se čim prej osvobodila Macedonija iz turskega

je gojil srčno željo, da bi smel zaplesati z neko mlado bogato grofico. Bliza se jej, poprosi jo plesa. A grofica se preširno obrne proč vsikliknivi zasmehljivo: „Ne plešem z nobenim od voznitstva!“ Častnikovo obličje spreleti globoka otožnost, že radi sramote. Tu ga zapazi sam presvetli cesar, se mu približa in praša, kaj da mu je. Poročnik, brez ovinkov odkrije srce svojemu vladarju. Cesarjevo milo obličje hipoma zatemni, potem se pa častniku nasmehlja in veli mu: „Pojte zmenoj!“ Presvetli cesar pelje ubornega častnika k svoji hčeri, nadvojvodinji Mariji Valeriji, jej ga predstavi in jo prosi, da zapleše z njim. Ko jame cesarjeva hči plesati s častnikom, se ona grofica zelo prestraši, obledi in hipoma zapusti plesišče.

VII.

Cesar Franc Jožef se je na zunanje postaral. Lasje in brada sta mu snežnobela, obličje je razorano, a ni pri tem prav nič zgubilo onega prijaznega, milega izraza. Smrt nepozabne cesarice je cesarjevo vitko, ravno postavilo nekoliko upognila. Toda nadloge in težave človeške starosti niso vladarju do dandanes nič še škodile. Nedavno ga je revmatizem posilil, da je moral biti v postelji teden dni, vendar je ta bolehnost sedaj odnehala. Do takrat ni bil presvetli

jarma. To delovanje je gotovo vse hvale vredno, ker ni prav, da bi teptal še v 21. stoletju Turčin kristjana. A našel se je tudi tam nasprotnik blagemu delu Bolgarov. Rumuni, ki niso samo v sorodu z Italijani, ampak jim po značaju jako podobni, so Bolgarom že dolgo nevošljivi. Ker hočejo v svoji nevošljivosti zabraniti raztezanje bolgarskih mej, razglasili so „macedonsko zvezo“ krivo raznih anarhiških atentatov na Rumunskem, in zahtevali, da se društvo razpusti. Bolgarska vlada pa se je temu uprla in zavrnila sumničenje Rumunov. A Rumuni ne mirujejo. Sedaj hujskajo turškega Sultana proti Bolgariji, le da bi preprečili politični razvoj Bolgarije.

Vojska na Kitajskem. — V preteklem tednu so prišle evropske čete v Peking, v glavno mesto kitajskega cesarstva. Po hudih bojih so prišli Angleži, Amerikanci, Rusi in Japonci v glavno mesto. Italijani in Nemci so ostali namreč pri morju in se niso udeležili bojev. Pri vratih mesta Peking niso našli mnogo Kitajcev, le ena vrata in sicer ona, ki peljejo do cesarske palače, so bila dobro zastražena. Tu so imeli Japonci celih 12 ur stražen boj, da so mogli v mesto. V mestu je vladala strašna zmešnjava. Evropski vojaki so osvobodili še žive poslance velesil. A začetno veselje se je kmalu skadilo. Vseh Angležev, Amerikancev, Rusov in Japoncev je komaj deset tisoč, in to je menda navdušilo Kitajce k novemu boju. Začel je hud boj po ulicah Pekinga, en del mesta je bil v ognju. Skoraj gotovo so Kitajci sami mesto zažgali. Ni še znan konec teh strašnih bojev, ki trajajo že tri dni po ulicah Pekinga. Če pomislimo, da je v Pekingu in okolici nad 600 tisoč oboroženih Kitajcev, se moramo sedaj bati, ne samo za poslance, ampak tudi za evropske čete. Rusi, ki poznajo bolje kakor mi Kitajsko, so že od začetka prerokovali, da ne bodo videli več vojaki, ki gredo v Peking, svoje domovine. Ali se uresniči to prerokovanje ne vemo še, a neverjetno ni. — Rusija, ki se bojuje v Mandžuriji na svojo roko, ima že dosti lepih uspehov, tako, da se je začela kitajska vlada z njo pogajati za mir. A Kitajci zahtevajo od Rusov Mandžurijo, pa skoraj gotovo je ne dobijo nikdar več. — Hud poraz je zadel Anglijo v kitajski politiki. Hotela je posnemati Rusijo in pridobiti sama zase Shanghai. A ni slo. Prišle so tje francoske in japonske čete in so zasedle skupno z Angleži mesto.

Vojska v južni Afriki. Burski general Devet je srečno ušel zasledovanju angleškega generala Kitchenerja, ki je imel nalogo, da ga zajme. Ves spehan se je vrnil Kitchener k Bullerju, seveda se znatno manjšim številom vojakov. Angležem huda prede. Celo v okolici Pretorije niso več varni, ker so Buri zasedli mesto Spring, ki je le 20 kilometrov oddaljeno od glavnega taborja Angležev. Zadnja vest govori o groznem porazu Angležev, po katerem se je udalo

Burom 4.000 Angležev na milost in nemilost. Ako pojde tako dalje, bo vojska sicer končana v kratkem, a nikakor ne v korist Angležem.

Novice.

Prihod Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. na Goriško. Goriška dežela se pripravlja, da bo dostojno slavila 400-letnico združenja s slavno habsburško hišo. Slavnost bo v drugi polovici meseca septembra in brzkone imeli bomo v svoji sredi ljubljene vladarja Franca Jožefa. Nj. Em. kardinal je izdal za slučaj Njegovega prihoda na duhovščino sledeči oglas: a) V nedeljo po prihodu naj se obhaja v vseh kuratnih cerkvah slovesna sv. maša s zahvalno pesnijo. Predga bodi slavnosti primerna. b) V stolni cerkvi v Gorici bo slovesna sv. maša s zahvalno pesnijo na dan prihoda Nj. Veličanstva (v Njegovi navzočnosti). c) Ob prihodu in odhodu zvonjenje po vseh cerkvah. To velja tudi za duhovnike, ki so blizu železniških postaj.

C. kr. namestnik grof Goëss v Gorici. V torek je prišel v Gorico c. kr. namestnik grof Goëss. Ta njegov prihod je veljal pripravam za vsprejem Nj. Vel. našega cesarja, ki pride baje 18. ali 19. sept. v Gorico.

Birmovanje. — Nj. Em. kardinal bo delil sakrament sv. birme: 1. sept. v Fari, 2. sept. v Gradski, 3. sept. v Brumi, 4. sept. v Zagradu, 5. sept. v Vilešu, 6. sept. v Romansu, 7. sept. v Versi in Topoljani, 8. sept. v Campolungu, 9. sept. v Ajelu, 10. sept. v Kravju in Sv. Vidu, 11. sept. v Višku, 12. sept. v Joancu, 13. sept. v Strasoldu in 14. sept. v Perteolu.

Duhovske vesti. Č. gosp. župnik v Št. Petru ob Soči Jožef Peteani pride v Kormin za dekana. Na njegovo mesto pride kot upravitelj č. g. Jožef Parmegiani, kaplan v Flumičelu. V Flumičelu pride za kaplana č. g. Jan. Gratton, do sedaj kaplan v Ogleju. V Ogleju pride za kaplana novomašnik Guido Russian. — Razpisani sti župniji sv. Ignacija v Gorici in v Št. Petru ob Soči. Prošnje treba vložiti do 15. sept.

Provincijalom kapucinskega reda je imenovan P. Eduard. Goriški gvardjan P. Odilo, je imenovan definitorjem.

Viktor grof Attems, sin goriškim Slovincem dobro znane rodovine grofov Attems v Podgori, je izvršil vojaško akademijo v Dunajskem Novem mestu ter je imenovan poročnikom pri 14. dragonskem polku.

Premeščenja. Voditelj okrajnega sodišča v Kanalu deželno sodni svetnik gosp. Matej Rutar je premeščen k okrožni sodnji v Gorici.

Sklep šolskega leta na tukajšnjem zavodu gluhonemih. V torek 14. t. m. je končalo šolsko leto na tukajšnjem zavodu gluhonemih. Dečkov in deklic je bilo v zavodu 84 in sicer dečkov 46, deklic 34.

vladar prav nikdar bolan. Vse njegove sile so še prav čvrste in sveže ohranjene. — Ko se po zimi še cel Dunaj ziblje v sladkem snu, že zagore luči v cesarjevi pisarnici. Ob 5. uri zjutraj je cesar že izpil svoj navadni kozarec mleka, ki ga pije kot zajutrek in sedi pri pisalni mizi. Poieti ustaja eno uro prej. Cel dan je strogo razdeljen po dnevnem redu. Vse uloge sam osebno pogleda in neutrudno poslušajo svoje referente, ki mu poročajo ure in ure. Vse uloge enega dneva morajo biti še tisti dan rešene. Cesar noče uradnih zastankov. Tako strogo delovanje traja do 9. zvečer. Ob 9. se poda vladar k počitku. Ako obišče gledišče, gre spat uro pozneje. Njegov drugi zajutrek je „mali golaš“ s čašo piva, kojo mu prinese iz „Mihaelovega pivovara“ (Michaeler Bierhaus) blizu dvorne palače. Dine (kosilo) povzije cesar ob 2. urah pop., ki obstoja iz nekterih malih jedi. Ta zmernost in vojaške navade so nam cesarja ohranile čvrstega in trdnega — da je sedaj doživel 70. leto.

Po „Weltblattu“, 15. avg. 1900. J. G.

Štiri rimske patriarhalne cerkve

(Piše J. K.)

Stopimo skozi železno ograjo v kapelo na levi strani. Od tam se razlegajo

slovenske Marijine pesmi, katere so izborno prepevali pevci kranjskih romarjev. Mil. knez-škof ljubljanski je tam maševal; krasno petje je privabilo druge romarje, da so napolnili pavlinsko kapelo in oblegli uhod vanjo. Goriški romarji smo zamogli še le po dokončani službi božji Ljubljancem vstopiti. Ta kapela se tudi imenuje kapela Borghese, ker ima ta plemenita rimska družina tu notri družinsko rakev, s krasnim nagrobnim spomenikom. Ne zgrešim mnogo, ako trdim, da je ta kapela najlepša v Rimu glede marmornatih izklesanih na tako malem prostoru. Altar je ob steni v renesanskem slogu. Njegova dragocenost je neverjetna. Altarna miza je lepa rakva iz orijentalnega višnjevega lazurja (lapis lazuli). Nad mizo slonijo na postavkih iz zelenega jaspida štirje stebri iz višnjevega jaspida; stebri so kanilirani, rob kanalov prevlečeni s pozlačeno bronovino. Fris ali trikot nad stebri je iz japonskega ahata. Na sredini altarna v okvirju iz lazurja in ametista je starodavna slika M. B. na lesu, katero pripisujejo sv. Lukežu. Temu evangelistu pripisujejo mnogo starodavnih Marijinih podob na lesu. Tudi milostna slika M. B. na Trsatu je po izročilu delo sv. Lukeža. Da je sv. Lukež slikal te podobe, je le pobožno mnenje, nikakor gotova resnica. Ta evangelist je

Zgradba novega poslopja c. kr. okrožnega sodišča v Gorici. dospela je sedaj do strehe. V soboto dne 18. t. m. bila je zgradba primerno ozaljšana in delavci so imeli svoj „likof“.

Iz Trsta. — (Raznoterosti.) Mej venci, ki so jih položili na krsto laškemu kralju Umbertu, bil je tudi vене z napisom: **Trst svojemu kralju.**

— Pri sv. maši ob 70-letnici Njog. Vel. cesarja, je bil magistrat zastopan po županu in ravnatelju Artico, mestni zbor pa po edinem svetovalcu Dolencu! Ob pogrebu kralja Umberta se je mestni zbor polnoštevilno udeležil sv. maše. Omeniti je tudi, da je letos slavnostni obhod na predvečer popolnoma izostal, menda radi žalovanja v kraljevi hiši italijanski.

Ljudske šole v Trstu. — Iz statistike, katero je izdal magistrat, posnemamo, da je obiskovalo italijanske ljudske šole v mestu 10.735 učencev, v okolici pa 549 učencev. Slovenske ljudske šole v okolici je obiskovalo 2348 učencev. Ako prištevamo k temu številu še one slov. učence, ki so obiskovali v mestu zasebne ljudske šole, tedaj vidimo, da je bila v Trstu in okolici dobra četrtinka slov. otrok!

— „Edinost“ noče preklicati neresnico, da smo mi kaj pisali o pogrebu srbsko-pravoslavnega župnika. To se zdi morda visokim gospodom urednikom imenitno! Kako so mičeni! Plemenit človek je vselej pripravljen preklicati neresnico, zlasti ako je razžaljena. To bi bili pričakovali zlasti od gospodov okoli „Edinosti“, kateri so voditelji tržaških Slovencev.

V torkovi št. 190. hoče se „Edinost“ sicer „v naglici“ izviti iz klešč, v katere smo jo stisnili. Ne bo nič! Pravi namreč, da smo mi v št. 32 replicirali na nek njih dopis, v katerem zagovarjajo one duhovnike, ki so se udeležili pogreba srbsko-pravoslavnega župnika. Na to odgovarjamo, da nismo replicirali na njih dopis, ampak samo na one besede, katere smo iz dopisa doslovno navedli. V enem ter istem dopisu je lahko več zmot, katere moramo pobijati. Tako je bil tudi v vašem dopisu odstavek, katerega smo mi obsodili kot hujskarijo za pravoslavje. O pogrebu srbsko-pravoslavnega župnika ter o kat. duhovnikih, ki so se ga udeležili, nismo črhili niti ene same besede! V odstavku „Edinosti“, na katerega se nanašajo naše besede, je načelno razmotrivanje, ali bi smeli katoličani pustiti katoliške cerkve ter brez greha zahajati v drugoverske. To je bilo pravo hujskanje za pravoslavje in to smo hoteli „Edinosti“ dokazati.

Ponavljamo, da je vaša sveta dolžnost preklicati neresnico! To zahtevamo od vas slovesno, posebno ker ste nam zabrusili v obraz „najgrši fanatizem, ki sega preko groba“.

Zabeležiti moramo dalje sledeči odstavek iz „Edinosti“ št. 185.: „Ne mislim

bil po poklicu zdravnik, mogoče da je znal tudi slikati. Da pa njemu pripisujejo starodavne slike M. B. na lesu, ki so si med seboj zelo podobne, prihaja od tod, ker sv. Lukež v svojem evangeliju tako na kratko in vendar tako živo pripoveduje okoliščine rojstva J. Kr., da se nam dozdeva, kot bi z očmi gledali, kar slišimo brati v evangeliju. Kdo se ne spominja besed iz evangelja sv. Lukeža, ki se berejo na sv. večer: „Prigodilo se je pa, ko sta tam bila, so se dnevi dopolnili, da bi porodila. In je porodila svojega prvorojenega Sina, in ga je v plenice povila, in položila v jasl, ker zanje ni bilo prostora v hiši!“

Slika M. B. o kateri pišem, je od starosti vsa začrnela, da je od daleč ni niti razločiti. To čudodelno podoba je že papež Gregor Veliki nosil v procesiji sv. Marka in križev teden 1. 590. ter dosegel odvrgnenje grozovite kuge. Tudi o drugih priložnostih so to podoba nosili v procesijah, ter izprosili odvrgnenje raznih nadlog.

Dva velika svečnika ob straneh altarnih stopnic in dve svetilnici ob altarnju so iz čistega zlata. Ob stenah kapele sta umetna nagrobna spomenika iz najrazličnejšega marmorja z visoko in nizko izbuknenimi podobami.

prepirati se z gospodo o dogmah, a menim vendar, da je Kristus učil ljubezen in strpnost do vseh. Poleg vsega tega je treba tudi pomisliti, da živimo sedaj v dobi verske tolerance, a ne več v dobi inkvizicije. ...“

Vsi liberalci so enaki! Kadar hočejo kaj posebnega dokazati nasproti katoliškim listom, pa se sklicujejo na ljubezen. Prav, gospodje! Toda vedeti je treba, da ljubezen brez vere je slepa! Najprej je vera, potem se le ljubezen! Ljubezen je učil Gospod Jezus Kristus, ljubezen uči tudi sv. katoliška cerkev, pa pred ljubeznijo je učil Kristus in uči sv. cerkev vero. Oboje je za izveličanje neobhodno potrebno: vera in ljubezen. O veri je rekel Gospod Jezus Kristus: „Kdor ne veruje bo pogubljen“ (Mark. 16, 16). „Če pa (kdo) cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik“ (Mat. 18, 17).

„Verska toleranca“! Kako originalna je zopet ta beseda! Kaj pa je verska toleranca? A i mislite morda, da je katoličan dolžan čislati in spoštovati vsako vero? Ena sama je prava vera in druge so več ali manj neresnične! Neresnico ni dolžan nikdo spoštovati. Nasprotno, vsakdo je dolžan neresnico pobijati! Verska toleranca je nezmisel. Drugo pa je toleranca, uljudnost in ljubezen, katero smo dolžni tudi drugovercem. Oseb namreč ne smemo sovražiti, ne smemo zaničevati! Osebe moramo ljubiti ter jih z ljubeznijo in prepričevanjem skušati spraviti na pravo pot!

Vidi se, kako zmešane pojme imajo gospodje okoli „Edinosti“.

Prihodnjic morda kaj o „inkviziciji“ tržaških gospodov.

Smrtna kosa. V Št. Andrežu je umrla 17. t. m. dopoldan v 45. letu svoje starosti gospa Franciška Molar roj. Lutman, soproga prvega podžupana v Št. Andrežu — Pogreb je bil 18. t. m. ob 6¹ uri. N. v. m. p.

Umrl je v Orehovljah Miha Mozetič, veleposestnik, mlinar in dolgoletni starašina. Dočakal je lepo starost 85 let.

Kristancić Franc. star 24 let, je peljal z očetom seno v petek 10. t. m. iz doline v Krasno s 4 voli. Ko je hotel podložiti kamen pod kolo, se mu je spodrsnilo, voli so popustili, in padel je pod kolo tako nesrečno, da mu je kolo glavo zmastilo in je ostal na mestu mrtev.

Nesreča. — V Podbrdu, občina Deskle, je vedrila 17. t. m. za časa hude ure družina štirih ljudi pod košatim hrastom. Na opazko hčere, da v hrast lahko vdari, oddalijo se trije k bližnji kopi. V tem trenutku trešči in ubije očeta Podbrščka, ki je bil ostal pod hrastom.

Iz Kobarida. — (Nesreče.) Zabeležiti nam je žalostno vest, ki ni pretresla samo znancev ponesrečenca, ampak sploh vse, ki so jo doznali. Mladi gosp. kancelist pri tukajšnji c. kr. sodnji, Matko Šverko, doma iz Istre, je šel z

Na desni strani je sikstinska kapela, tako imenovana po papežu Sikstu V., ki jo je dal sezidati in je tam pokopan. Prekrasen spomenik lepša njegov grob. V mladosti je ta moč pasel živino, v starosti je vladal kneze in ljudstva. V petih letih papeževanja je prenovil Rim. Na mnogih imenitnih stavbah beremo njegovo ime. Njegovemu grobu nasproti počiva truplo papeža sv. Pija V. Ta je oni papež, ki je izprosil zmago nad Turki pri Lepantu, s pomočjo sv. rožnega venca in je vsled te in drugih zmag zelo priporočal to mogočno molitev. V stekleni rakvi smo videli njegove sv. ostanke; strohnelo glavo obdaja častitljiva bela brada. Njegov nagrobni spomenik nam kaže svetnikov kip in reliefne plošče, ki predstavljajo slavne dogodke iz njegovega življenja.

V tej kapeli hranijo tudi deske pravih jasl, v katerih je ležal novorojeni Izveličar; kažejo jih v stekleni skrinji, navadno le o Božiču, v sv. letu pa vedno. Častiljiv je les Kristusove zibel, kakor tudi les sv. Križa, vendar nam vznjaja le prijetne in pobožne spomine, v monštranci ali v ciborju pa je pravi in živi J. Kr. pričujoč v podobi kruha.

(Dalje prih.)

Izjava.

Na ponovne napade na našega prečastitega dušnega pastirja, vikarja Simona Gregorčiča v listu „Soča“, in da bi svet ne mislil, da se občinarji sedelske občine strinjajo s temi ostudnimi in lažnjivimi napadi, spoznalo je podpisano starešinstvo za svojo dolžnost, zavrniti vse te napade kot popolnoma neutemeljene in lažnjive, ter izjaviti, da uživa prečastiti gospod vikar S. Gregorčič v občini popolno spoštovanje in da je v vsakem oziru unet za dušno in telesno srečo svojih vikarijanov.

V Sedlu, dne 16. avgusta 1900.

Jos. Gašperut,
župan.

Jožef Kramar, Anton Baloh, Valentin Čebokli, podžupani; Anton Kramar, Ivan Kramar, Andrej Kosmačin, Jožef Čušin, Ivan Čušin in Valentin Kramar, starešine.

Socijalne drobtinice.

Koliko žganja se popije na Ruskem? Rusom sovražni nemški in drugi listi navadno trdijo, da so Rusi preveč ulani žganjepitju, a to je samo podlo obrekovanje. Na Ruskem deluje sedaj 45 društev treznosti, katera so poslala na pariško razstavo statistične podatke o žganjepitju na Ruskem. Po teh podatkih porabi jeden ruski prebivalec na leto samo 7 in pol litra žganja, dočim na Francoskem 10 litrov, na Nemškem 10,9, na Angleškem 11, na Belgijskem 11,3, na Laškem 28,4 litra. Ako pomislimo, da se v zahodnji Evropi izpije celo morje piva in vina, česar na Ruskem ni, je poraba žganja na Ruskem dosti majhna.

Praktično-socijalnega tečaja na Dunaju letos ne bo, ker je govornik vseučiliški profesor dr. Beck obolel in drug govornik dobil nalog, znanstveno prepotovati Francozko in Angleško.

Naša društva.

Patrijotični gospodni oddelek društva rudečega križa v Sežani priredi v nedeljo dne 26. avgusta t. l. v hotelu „Pri treh kronah“ povodom 400-letnega jubileja združene poknežene grofije Goriško-Gradišanske z Najvišjo Cesarsko hišo in v slovesno praznovanje 70-letnega rojstnega dne Njih c. in Apostolskega Veličastva, presvitlega cesarja Frančiška Jožefa I. veselico.

Gospodinjstva c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani pod vodstvom čč. sester redovnic prične nov tečaj 1. oktobra t. l. Pouk, ki je slovenski, traja 1 leto. Gojenke stanujejo v zavodu ter je njih število omejeno na 12. Pouk zavzema vse stroke gospodinjstva: kuhanje, šivanje, pranje, likanje, dela v hlevu in na vrtu, mlekarstvo itd., vrhu tega pa tiste šolske predmete, ki so potrebni za popolno izobrazbo gospodinj na kmetih. V šolo se sprejemajo vsaj 16 let stara dekleta, ki plačujejo po 14 gl. na mesec za hrano, stanovanje in vse drugo potrebno.

Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvnih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest parov nogavic, 10–12 žepnih robcev, šest kuhinskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu; ako ima ktera več oblek, jo sme prinesiti s seboj.)

Deklice, ktere hočejo vstopiti v gospodinsko šolo, morajo:

1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih, se more dovoliti sprejem mlajših učenk;
2. znati čitati, pisati in računati;
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. predložiti obvezno pismo starišev ali varuha, da plačajo vse stroške;
5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

Prošnje za sprejem, katerim je treba priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo starišev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 15. septem-

banket v Sestjano. Med sl. b. so streljali občinski topiči in vojak. — Manovriranje je na Krasu izredno težavno. Pehota se ne more redno in točno razvijati vsled zidov in špičastega kamnja; ker se more gibati večinoma le po ozkih poteh, in je vsled tega njena delavnost in porabnost zelo omejena; enako se nastavlja topovi vsled kamenitih tal z velikim naporom: a p. ipravno stališče.

Draginja je tudi velika, ker smo blizu Trsta, daleč od železnice in poti izborna slabe. Zato je manovriranje na Krasu drago in težko. Vode pa ni zmanjkalo. — Vojaki odrinejo v četrtek zjutraj v Tomaj, kjer ostanejo 9 dni.

S Krasa, 18. avg. — Rojstni dan Nj. Veličastva presv. cesarja, se je letos posebno slovesno obhajal. Že večer poprej in v soboto na vse zgodaj, glasilo se je praznično pritrkovanje zvonov od ene občine do druge. Vmes pokali so topiči nenavadno obilno in glasno, da se je slišalo dol v Furlanijo in na sinje morje. Slovesnosti so bile tem večje, ker se je obhajala sedemdesetletnica Njeg. Veličastva. Po več občinah bilo je pri maši tudi vojaštvo, ki je tu na vajah, in je streljalo pri poveljstvih delih sv. maše. Njih obnašanje v cerkvi je bilo prav lepo in posnemanja vredno. Vse vasi so bile v zastavah. — Pač res: „Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovencev ne gane!“

Iz Mirna. — Pretečeno soboto zjutraj, vzbudil nas je iz spanja glas zvana, ki je naznanjal, da neke gori. Gorel je neki hlev, oziroma seno in slama, ki je bilo notri spravljeno. Sreča, da so se o pravem času zapazili ogenj, ker lahko bi se bil razširil na vse strani ter povzročil ogromno škodo. Tako pa se je posrečilo ljudem, da so ogenj kmalu pogasili. Kakor se splošno sodi, zažgali so najbrž ponočnjaki, ki so se na hlevu zbirali ter seve „cigarete“ pušili. — Za lastnika naj bo ta nesreča, ki je kolikor toliko občutljiva, opomin, da bo zanaprej bolj previden, ako misli hlev še v najem dati. Čutili pa smo ob tej priliki pomanjkanje gasilnega orodja. Tako velika občina, kakor je Miren, bi si pa že lahko preskrbela vsaj jedno brizgalnico!

Iz Kobariskega, 15. avg. — Znano je vsem, da prodaja g. Andrej Kramarjev, ki je vzel v zakup vso modrost, vse delo in zasluge za narodno blaginjo, kramo svojo po sorodnikih. Tako sta za zadnje volitve v državni zbor najhujše udelevala dva sorodnika, ki sta v navadnem življenju, ko ju ne kliče Gab. tromba na politično polje v boj, izdelovalca obutal, ali po domače: čevljarja. Seveda, da sta žalostno pogorela. Je že smola tako hotela! One dni je pa zopet drug sorodnik, ki pa pripada nežnemu spolu ter kupčuje z maslom, prodajal po naših krajih tudi Gab. maslo. Uže veste, gosp. urednik, da imamo tu v mislih Gabrščekovo knjižuro: „Trgovsko in obrtno društvo za Goriško. V Gorici 1900.“ — Škoda pa, da je to maslo sila žaltavo! Uboga prodajalka ga je morala razpečavati pol za denar in pol zastonj. Mi bi tega „umotvora“, ki smo ga našli pozabljene v kotičku, niti z besedico ne omenjali; pa g. Gab. ga hvalisa na vse grlo (prav kot pristen žid, ki poštenemu človeku hoče vsiliti svojo „polfrobo“), piše v 92. št. „Soče“ te-le besede: „Ona knjižica o trgov. društvu nima v sebi nič napačnega in pretranege“. Torej tako! Poglejmo! Najbrž misli g. Gab., da je vse slepo, z glavo v mehu. Mi hočemo tukaj samo zavrniti Gab. zadnjo trditev in pibiti, da ima njegova knjižura za obrtnike na jeziku med, za duhovnike pa in sv. vero pod istim jezikom le d. Smo še pod vtiskom slavnosti prvega Slovence, nesmrtnega A. M. Slomška, ki nam naroča: „Škodljivih bukev, zapeljivih knjig in novin, se varno izogibaj in kakor strupeno zel jih pokončaj. Peklu služi, kdor jih ne pokonča, kadar bi lahko.“

Odprimo torej knjižuro na strani 37. in berimo dopis, ponatisnjen iz „Sl. Naroda“: S Spodnjega Stajerja 12. novembra. Na dveh straneh in pol tega dopisa najdeš, ljubi bralec, vse psovke, ves strup, vse laži, kar jih je „Slov. N.“ skuhal in izbruhal proti konsumnim društvom in proti častiti duhovščini, teh društev začetnici in podpiratelji. Besede, ki jih najdeš v tem dopisu kot:

„Črna trojica“, ali pa: „Uboga žrtev v tem boju bode zopet naš slov. kmet, ki pa seveda slepo verjame brezvestnim obljubam kapelanov hujšakcev, ne vedoč, da bode za svojo zaslepljenost moral končno plačati z izgubo svojega premoženja. Kriza konsumnega društva v Kašlju... (tega društva sploh ni, kakor je ob svojem času dokazal „Slovenec“) Kako dolgo bode našim kapelanov dovoljeno slepiti ljudi s tem, da nastopajo v ulogi otrešenika“ našega kmeta, radi katere uloge celo svoje duhovniške dolžnosti zanemarijajo, to nam pokaže božnost...“

Te besede naj rabijo „Slov. Nar.“ in „Soči“ in njiju zaslepljenim privrženecem. Naš kmet pa, ki sme še rabiti svoj domači razum, vidi v duhovnikih namestnike božje ter je spoštuje kot nesebične vodnike h časi in večni blaginji. Še to, ko bi duhovščina hujškala s takimi lažnimi stanji proti stanu, bi že davno čepela v hladu pod ključem! —

Kdor vidi v duhovnikih same sleparje, sposobne za vsako lumparijo, se tudi Boga ne boji ter meče od Boga razodete in temeljne nauke sv. vere mej staro šaro. Tako delajo vsi narodnonapredni, torej tudi g. Gab. Saj nosi mej njimi burovž!

Odprimo knjižuro na strani 133: „Domača obrt ima svoj pričetek s prvimi znamenji človeške omike. V sv. pismu beremo, da sta si Adam in Eva najpoprej s ligovim drevesom (sic?) pokrila grešno telo; zunaj raja pa sta bila že malce drugače opravljena, a za življenje „v trudu in znoju“ sta si morala marsikaj oskrbeti, ker iz „raja“ nista mogla nič odnesti — evo domačo obrt, ki se je podedovala od rodu do rodu. „Brezverni“ učenjaki pripovedujejo o domači obrtniki raznih ljudstev in o premnogih deželah, ki sega mnogo dalje nazaj pred Adamovo dobo...“ Buzarona! Ta pa zna! Darwinovo descendenčno podmeno so vze vsi pravi učenjaki in prirodoslovci — tudi nekatoličani — proglasili za neumnost. Vsak otrok ve iz malega katekizma, da je bilo prvima človekoma ime Adam in Eva, ki sta prva roditelja človeškega rodu. Kdo so torej ti domači obrtniki pred Adamom? Aha, zdaj smo se spomnili! Gospe Katarine t. j. ozkonoše opice (simiae catarrhinae) so izdelovale gospodarjem svojim bezala za zobe, sebi pa celo cul de Paris. In z isto predrzno brezobirnostjo bi smeli mi trditi: „Izkopanine, katere je našel pred leti dr. Marchesetti na polju pod Kobaridom, so ogromne pipe, iz katerih so o davnini Gabrščekovi pra-pradedi žgali bogovom svoje žgalne darove, — t. j. po domače: tobak so pili“. — In res, gosp. Gabršček ima od tega še sedaj vse polno dima v glavi!

Potrjena postava. — Nj. Vel. cesar je potrdil postavu, katero je sklenil v zadnjem zasedanju naš deželni zbor glede ločitve katastralne občine Prvačine od okrajne občine Dornberg. Prvačina postane sama za se krajna občina.

Za drugo železniško zvezo med Trstom in notranjimi deželami. — Finančni minister je dal železniškemu ministerstvu na razpolago potrebnih denarnih sredstev, s katerimi je omogočeno, da se prične z izdelovanjem podrobnih načrtov in sicer na bohinjski progi in pa na progi Gorica-Trst. V treh tednih se prične taka potrebna dela glede predorov med Podbrdom in Bistrico in pa pri Opčinah.

Deputacija vipavskih županov pri deželnem glavarju. V četrtek 16. t. m. so se podali nekateri vipavski župani kot deputacija k gosp. dežel. glavarju ter ga prosili, da bi deželni odbor zadevo glede uplačila onih 100.000 gl. za Vipavsko železnico čim prej rešil. Gosp. deželni glavar je deputaciji obljubil, da bode vse priskrbel, da se to v najkrajšem času in celo že te dni zgodi.

900-letnico krščanstva so na sijajen način praznovali dne 15. t. m. v Ostrogonu na Ogerskem, kjer je bil pred 900 leti po svetniku Astriku krščen ogerski kralj Štefan. Na slavnosti je bil navzoč nadvojvoda Friderik kot zastopnik cesarjev, dalje ogerski ministerski predsednik Szell in mnogo drugih ministrov. Na slavnostnem obedu je živo govoril kardinal-primas Vaszary in Szell, ki pa je prej še izdal tajna povelja proti udeležbi te slavnosti.

bra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se sprejmo v gospodinsko šolo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; ako pa bo v šoli prostora, sprejemale se bodo tudi prosilke iz drugih dežel.

Za kratek čas.

Zarekel se je: „Kaj ne, gospod, to je dobro vince?“ **Gost:** „Da, res. Njegova barva mi posebno dopada.“ **Krčmar:** „Da; tudi dosti časa je bilo treba, preden sem mu dal tako lice.“

Poštenjak: „Prijatelj, jutri se bom oženil; veseli se z menoj.“ — „Ne boš, dragi; jaz se ne veselim tuje nesreče.“

Štiri učence

sprejme slovenska družina na stanovanje in hrano. — Za postranski poduk skrbi družina sama brezplačno. Naslov pove upravnistvo „Prim. Lista“.

V Mirnu

pod Gradom se odpre nova kréma v poslopju gosp. Mihaela Sinigoja, v kateri bodo romarji, potujoči na božjo pot k sv. stopnicam na Grad, postreženi z dobrim vipavskim vinom in z izvrstnimi mrzlimi in gorkimi jedili po najnižji ceni. Pripravljeno je prenočišče za 100–150 oseb; ohranijo se tudi vozovi in konji. Priporoča se za obilen obisk

EMIL BUDIN,
krčmar.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica hiš. šte. 4 Gorica,
priporoča se
za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.
Naročila se izvršujejo hitro.

Št. 661
Op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil II. četrtneta t. j. mesecev
aprila, maja in junija 1899.
začne v ponedeljek 10. septembra 1900,
ter se bo nadaljevala naslednje četrtke
in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavilnice
in ž njo združene hranilnice.
V Gorici, 7. avgusta 1900.

Ženska

pridna in poštena, pod 40. letom, ki zna kuhati, peči kruh, gladiti perilo in v red spravljati hišo in vrtič, sprejme se v službo pri c. kr. gozdni in domenski upravi na Trnovem pri Gorici. Navedeni pogoji so neobhodno potrebni. — Plača dostojna.

Artur Makutz,

klepar v Ozki ulici (Via Stretta).
se priporoča slavnemu občinstvu. Izdeluje vsakovrstna kleparska dela.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12

uljudno priporoča čast. duhovščini svojo delavnico za izdelovanje cerkvenih posod in orodja iz srebra in medenine iz najboljših kovine po poljubnem slogu in po nizkih ceni. — Stare reči popravi, posrebi in pozlati v ognju.

Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da je pripravljen jim cerkveno orodje napravljati tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto.

Mirodilnica

v Tržni ulici poleg kritega trga
(poslopje c. kr. okrož. sodišča)

ima veliko zalogo nafinejega

žvepla v kosih,

katero prodaja po najnižji ceni.

Ima tudi vsakovrstnih najboljših pripomočkov za čiščenje vina.

Zaloga Portland- in Roman-cementa

Priporoča se p. n. občinstvu

Ant. Jeretič.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Objava.

Podpisani naznanja, da bode po bridki izgubi dražega Ivana firma **Brata Zupan** pod istim nespremenjenim imenom nadaljevala

orgljarsko obrt,

katero je skozi dveletno bratovo bolezen vodil podpisani in jo bode tudi nadaljeval pod imenom

Brata Zupan,

orgljarja v Kamnigoric.

Preudano se priporoča prečastiti duhovščini in velečastitim cerkvenim predstojništvom in bilježim velespoštovanjem udani za firmo **Brata Zupan**

Ignacij Zupan,
orgljarski mojster.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, imajoč zalogo raznovrstnih klobukov in točiv svoji krèmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Nikaka

skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napraviti po 5 litrov likerjev: **Tropinovec, Absinc, Vermut, Ruski pelinovec, češki liker, Kimel** po 80 kr.; **Slivovec, Rum, češnjevce, Alaš, Alpski liker** po 85 kr. in **Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker** po 95 kr. — Razpošiljam proti predplačilu v znakah ali poštni nakaznici: po poštnem povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljki pridenem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalcem, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.

Anton Rukavina,

Test, Via Belvedere št. 23

Centralna posojilnica,

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

v Gorici, v ulici Vetturini št. 9. (Šolski Dom).

Sprejema denar:

1. od udov

delež

a) glavne deleže po 200 K. — b) opravilne deleže po 2 K.

Lastniki glavnih deležev plačajo vpisnine 4 K, lastniki opravilnih deležev plačajo vpisnine 1 K. Deležne knjižnice veljajo 30 helerjev.

2. od udov in neudov

hranilne vloge

katero obrestuje po 4½% in plača sama rentni davek.

Obresti se računijo le za cele mesece, za vloge vložene po 1. em dnevu meseca ali vzdignene pred zadnjim dnem meseca se ne računijo obresti za oni mesec, ko so bile vložene oziroma vzdignene.

Hranilne vloge se izplačavajo tistemu, ki prinese knjižico. Če pa lastnik hranilne knjižice želi, da naj se sme izplačati le njemu, bode ravnateljstvo taki pridržek (vinculum) zaznamovalo na knjižici.

Hranilne vloge se vračajo:

do 200 K brez napovedi, do 600 K po enomesečni odpovedi, do 2000 K po trimesečni odpovedi, večji zneski po šestmesečni odpovedi.

Lastniki hranilnih vlog niso odgovorni za morebitne izgube. Vso odgovornost imajo izključno lastniki deležev.

Centralna Posojilnica daje posojila.

1. na vknjižbo po 5½; 2. na menice in sploh na osebni kredit po 6½.
3. na tekoči račun po pogodbi.

Centralna Posojilnica je zveza in središče gospodarskih zadrug na Goriškem in je kot taka vredna podpore in priporočila od strani vseh goriških Slovencev.

Uradni prostori so v ulici Vetturini šte. 9., v pritličju.

Uradne ure vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9 do 1 ure.

Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbi cerkv. zvonov
v Ljubljani,

je pričela svoje delovanje.

Pisarna zavarovalnice

se nahaja

na Dunajski cesti

v Medjatovi hiši

(v pritličju.)